

GUIA PER A LA PROTECCIÓ DE DADES PERSONALS EN SISTEMES DE RECOLLIDA DE RESIDUS AMB IDENTIFICACIÓ I EN TAXES JUSTES

Índex

Resum executiu

1. Objectiu d'aquesta guia

2. Objectius del reciclatge i situació a Catalunya

3. Recollida amb identificació de l'usuari i taxes justes

4. Identificació de l'usuari i protecció de dades personals

Normativa de protecció de dades personals

Dades personals tractades

Base Jurídica aplicable

Rols en el tractament de dades personals

Riscos associats a la protecció de dades

Minimitzar els riscos en sistemes de recollida amb identificació

Minimitzar els riscos en taxes justes

Quan cal dur a terme una avaluació d'impacte?

5. Informació a incloure en el lliurament de materials

6. Clàusules a incloure als plecs de servei

7. Articles a incloure a l'ordenança reguladora

8. Articles a incloure a l'ordenança fiscal

Resum executiu

La implantació de sistemes de recollida amb identificació de l'usuari i de taxes justes, necessaris per avançar cap als objectius de reciclatge, requereixen que els Ens Locals tinguin especialment en compte la normativa de protecció de dades per tal de donar seguretat jurídica tant als mateixos Ens Locals com als usuaris del servei, i per reduir els riscos per als interessats, com la transferència de dades a tercers, el tractament de dades sensibles o la vulneració de la intimitat.

El tractament de dades personals en aquests dos casos està legitimat per l'exercici d'una missió d'interès públic, en base a la normativa aplicable en matèria de residus. No obstant això, cal aplicar els principis que estableix el Reglament General de Protecció de Dades, i cal que l'Ens Local, com a Responsable del Tractament, adopti contínuament una actitud proactiva en la prevenció i detecció de riscos.

Aquests principis s'han d'aplicar des del moment en què es dissenya el sistema de recollida o la taxa justa, per garantir que les dades personals tractades són les mínimes possibles, per garantir la traçabilitat i exactitud de les dades, i per reduir al mínim els riscos d'identificació dels interessats i de vulneració de la seva intimitat, o dificultar l'accés a un servei, entre d'altres.

Un cop incorporats aquests principis en el disseny, i abans d'implantar el nou model o la taxa justa, cal dur a terme una Avaluació d'Impacte en la Protecció de Dades, i valorar quin risc per als interessats en resulta. Si aquest risc és alt o molt alt, cal valorar la possibilitat d'incorporar mesures preventives per reduir-lo.

No totes les dades personals tractades en sistemes de recollida amb identificació i en taxes justes són dades sensibles, i n'hi ha que requereixen el consentiment de l'interessat. D'altra banda, els riscos per als interessats canvien en funció de quins processos de tractament es duguin a terme, i quines empreses externes estan implicades en el tractament de dades, que actuaran com a Encarregats o Subencarregats del Tractament.

Algunes de les mesures que es poden incorporar per reduir els riscos en sistemes de recollida amb identificació són la pseudonimització de les dades, la creació bases de dades diferenciades amb protocols d'accés estrictes a dades identificatives i permisos assignats a un nombre limitat de

persones, l'establiment de protocols d'inspecció de bosses i cubells, o l'establiment de clàusules de protecció de dades amb les empreses que intervenen en el tractament.

Pel que fa a la taxa justa, és imprescindible informar els usuaris de com s'ha calculat la taxa, d'una forma entenedora i prèviament a la recollida de dades, o disposar d'un contracte de protecció de dades específic en cas que s'opti per la gestió delegada de la taxa.

L'Agència de Residus de Catalunya disposa de dos models d'avaluació d'impacte en la protecció de dades, un per a un escenari de recollida porta a porta i l'altre per recollida en contenidors tancats. Models que incorporen la implantació d'una taxa justa i que cal ajustar a la casuística de cada Ens Local.

1. Objectiu d'aquesta guia

Empesos per la normativa i per l'eficiència econòmica, a Catalunya en els últims anys cada cop més municipis estan implantant models de recollida de residus amb identificació de l'usuari, i estan aplicant taxes justes de residus. Aquests instruments, com veurem al llarg d'aquesta guia, comporten riscos per a la protecció de dades personals, fet pel qual cal tenir en compte la normativa aplicable en aquesta matèria.

L'objectiu d'aquesta guia és facilitar la incorporació de criteris i mesures concretes en matèria de protecció de dades en el disseny i la implantació de sistemes de recollida de residus amb identificació de l'usuari i de taxes justes de residus per part dels Ens Locals.

Aquesta guia ha estat elaborada per l'Agència de Residus de Catalunya i ha comptat amb el suport de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades. Com a eina dinàmica, aquesta guia s'ha d'entendre adaptable a canvis normatius o de criteri interpretatiu, així com a noves aplicacions de la normativa de protecció de dades que es produeixin, i no exclou el control del compliment de la normativa de protecció de dades per part de l'APDCAT.

2. Objectius del reciclatge i situació a Catalunya

La Unió Europea ha establert objectius ambiciosos de valorització dels residus municipals per als propers anys.

La Directiva (UE) 2018/851 del Parlament Europeu i del Consell, de 30 de maig de 2018, estableix l'objectiu d'arribar al 50% de residus reciclats i preparats per a la reutilització l'any 2020. Aquest objectiu es va incrementant fins arribar a l'objectiu del 65% l'any 2035.

També estableix objectius de disminució dels residus destinats a abocament, fins arribar al 10% dels residus generats l'any 2035. Destaca també la limitació per a l'any 2030 que cap residu potencialment valoritzable pugui entrar a l'abocador.

La Ley 7/2002, de 8 de abril, de Residuos y Suelos Contaminados para una Economía Circular, incorpora els objectius europeus a l'ordenament jurídic espanyol:

Ley 7/2022, de 8 de abril (art. 26)

(...)

a) La cantidad de residuos domésticos y comerciales destinados a la preparación para la reutilización y el reciclado para las fracciones de papel, metales, vidrio, plástico, biorresiduos u otras fracciones reciclables deberá alcanzar, en conjunto, como mínimo el 50 % en peso.

(...)

c) Para 2025, se aumentará la preparación para la reutilización y el reciclado de residuos municipales hasta un mínimo del 55% en peso (...).

d) Para 2030, se aumentará la preparación para la reutilización y el reciclado de residuos municipales hasta un mínimo del 60% en peso (...).

e) Para 2035, se aumentará la preparación para la reutilización y el reciclado de residuos municipales hasta un mínimo del 65% en peso (...).

Catalunya es troba lluny d'assolir aquests objectius. Actualment, la recollida selectiva¹ de residus municipals a Catalunya es troba en un 46% dels residus recollits.

Cal tenir en compte que no tots els residus que es recullen selectivament es reciclen. S'estima que el 2020 a Catalunya només es van reciclar un 39% dels residus. Per tant, per tal d'assolir els objectius que estableix la normativa en matèria de reciclatge cal recollir selectivament un percentatge major encara dels residus².

Per aconseguir el salt quantitatiu i qualitatiu necessari per acomplir els objectius de reciclatge i reducció de residus destinats a abocador el model actual de contenidors oberts a la via pública resulta inadequat. D'altra banda, les taxes de residus actuals no incentiven la prevenció i separació de residus, ja que són iguals per a tothom independentment de la seva generació de residus i de la seva participació en la separació de residus en origen.

Per assolir els objectius de reciclatge i de reducció de residus destinats a abocador cal implantar models de recollida individualitzats amb identificació d'usuari, així com incentivar econòmicament els productors de residus mitjançant taxes justes. L'aplicació d'aquests dos instruments ha demostrat ser efectius per assolir aquests objectius.

Aquests dos instruments estan estretament relacionats, atès que:

- Per a la implantació d'una taxa justa és necessari disposar d'un sistema de recollida amb identificació de l'usuari.
- Els models de recollida amb identificació de l'usuari assoleixen millors resultats si es combinen amb una taxa justa.

¹ Percentatge de residus recollits selectivament amb l'objectiu de reciclar-los o destinar-los a reutilització, respecte el total de residus recollits.

² Segons les estimacions, mínim 15 punts més, és a dir, per assolir el 65% de residus reciclats i preparats per a la reutilització caldria recollir selectivament el 80% dels residus.

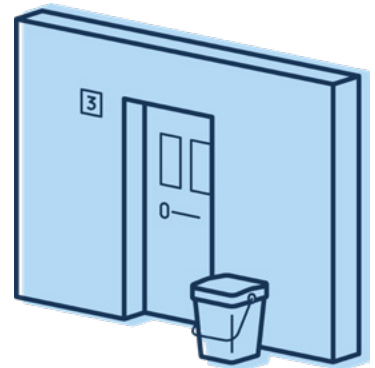
3. Recollida amb identificació de l'usuari i taxes justes

La recollida de residus amb identificació de l'usuari (ID) és aquella en què el prestador del servei de recollida coneix l'ús que en fa cada usuari, ja sigui a través de tecnologies d'identificació o bé del disseny del servei.

Els dos principals models de recollida selectiva amb identificació de l'usuari són el model porta a porta i el model amb contenidors tancats.

El model porta a porta consisteix a lliurar els residus al servei de recollida davant de la porta de l'habitatge o de l'establiment, en uns dies i hores determinats per cada fracció. És el model amb identificació que té més recorregut d'implantacions a Catalunya i que s'ha mostrat més eficient per incrementar el reciclatge. En aquest model s'identifica l'usuari mitjançant un codi de barres, codi QR o xip instal·lat al cubell, bujol o bossa d'ús individual on es disposen els residus, o bé mitjançant la ubicació d'aquests recipients (en aquest cas la identificació és indirecta, atès que s'atribueix l'element d'aportació a un usuari a partir de la ubicació de l'habitatge o de l'activitat econòmica). També es pot fer ús de bujols comunitaris o bústies; en aquest cas la identificació també és individual, però el contingut vincula un grup d'usuaris.

El model amb contenidors tancats consisteix a instal·lar tancaments electrònics als contenidors ubicats a la via pública, de manera que és necessària la identificació de l'usuari mitjançant una targeta, un clauer o un telèfon mòbil per poder-ne fer ús. En aquest cas la identificació també és individual, però el contingut vincula un grup d'usuaris³.

³ En alguns casos, durant la implantació s'utilitzen també bosses amb xip, de manera que es pot fer un seguiment individual dels usuaris inspeccionant el contingut del contenidor.

En ambdós models també hi pot haver casos en què els contenidors o bujols s'ubiquen en un recinte tancat amb sistema d'identificació (ja sigui una àrea d'emergència o una àrea d'aportació per a un conjunt d'habitatges, per exemple habitatges disseminats). En aquest cas la identificació es produeix en el moment en què s'accedeix al recinte, sens perjudici que al seu interior es disposi de contenidors tancats amb identificació d'usuari.

Aquests models es poden implantar de forma combinada, de manera que en un mateix municipi pot haver-hi un sector amb recollida porta a porta, un altre amb contenidors tancats i un tercer amb àrees de contenidors. O bé també poden coexistir dins d'un mateix àmbit, amb un model porta a porta per algunes fraccions i en contenidors tancats per altres⁴.

La identificació de l'usuari en la recollida de residus permet fer un seguiment de la participació i realitzar accions comunicatives i de seguiment individualitzades, fet que repercuteix en majors nivells de recollida selectiva i en una millor qualitat dels residus recollits.

La **taxa justa** és un tribut que varia segons la quantitat de residus generats per l'usuari i la seva participació en la recollida selectiva, gràcies a la identificació prèvia de l'usuari i a la quantificació de les aportacions de residus que realitza, o bé mitjançant altres sistemes individualitzats, com bosses de prepagament.

Es distingeixen dues modalitats de taxa justa⁵:

- El pagament per generació, en què la taxa està directament relacionada amb el pes, el volum o el nombre d'aportacions de residus.
- La bonificació per participació, en què s'aplica una bonificació a la taxa base en funció de les aportacions de residus reciclables.

⁴ Per més informació sobre els sistemes de recollida amb identificació, veure la guia "[Identificació dels usuaris en la recollida de residus municipals amb alta densitat de població](#)" (ENT, 2019).

⁵ Per ampliar la informació sobre les [taxes justes](#), [consulteu la web de l'ARC](#).

En ambdós casos s'utilitzen les dades recollides dels usuaris, gràcies a la identificació dels mateixos⁶.

La taxa justa és un instrument econòmic recomanat per la Unió Europea i per la Llei espanyola de residus.

La Ley 7/2022, de 8 de abril, de residuos y suelos contaminados para una economía circular estableix l'obligació d'aplicar taxes de residus que permetin implantar sistemes de pagament per generació:

Ley 7/2022, de 8 d'abril (art. 11.3)

“Las entidades locales establecerán, en el plazo de tres años a contar desde la entrada en vigor de esta ley, una tasa o, en su caso, una prestación patrimonial de carácter público no tributaria, específica, diferenciada y no deficitaria, que permita implantar sistemas de pago por generación y que refleje el coste real, directo o indirecto, de las operaciones de recogida, transporte y tratamiento de los residuos, incluidos la vigilancia de estas operaciones y el mantenimiento y vigilancia posterior al cierre de los vertederos, las campañas de concienciación y comunicación, así como los ingresos derivados de la aplicación de la responsabilidad ampliada del productor, de la venta de materiales y de energía”.

⁶ Hi ha una modalitat de taxa justa que es basa en incorporar el cost del servei a les bosses estandarditzades de recollida. Només es recullen les bosses estandarditzades, i com més bosses s'utilitzen, més es paga. En aquest model no és imprescindible l'associació de les bosses a un usuari concret, per tant el volum de dades personals recollides és menor.

4. Identificació de l'usuari i protecció de dades personals

Als residus hi ha una part de la nostra vida. A partir dels nostres residus es poden deduir, per exemple, els nostres hàbits alimentaris, si estem a casa o no, si estem malalts o no, si tenim fills/es, o quina és la nostra orientació política o religiosa. Això vol dir que hi ha una connexió entre els residus i les dades personals dels usuaris del servei.

En models amb identificació de l'usuari aquesta informació es fa més palesa, atès que es recullen les dades de forma sistemàtica i a gran escala, i s'elaboren perfils de dades⁷. És per això que en aquests models cal parar especial atenció a la protecció de dades personals, tenint en compte aquest factor en el disseny del servei. D'altra banda, per a la implantació d'una taxa justa les dades recollides s'utilitzen amb una finalitat fiscal, per tant cal tenir ben dissenyat el sistema de recollida de dades, informar prèviament els usuaris i preveure l'accés a les dades i la rectificació de les mateixes, si escau, per donar seguretat jurídica a l'Ens Local que recapta el tribut.

L'objectiu és considerar els possibles riscos en matèria de protecció de dades en aquests dos casos, tenir-los en consideració en el disseny del model i prendre les mesures necessàries per minimitzar els riscos i per informar els usuaris de forma transparent.

Els sistemes de recollida amb identificació i les taxes justes estan implantades arreu d'Europa, amb la mateixa normativa marc de protecció de dades; d'altra banda, la normativa en matèria de residus dona legitimitat als Ens Locals per implantar aquestes solucions, però això no treu que calgui tenir present la protecció de dades en les implantacions.

L'Ens Local ha de poder demostrar que ha tingut en compte la protecció de dades a l'hora de dissenyar un model de recollida amb identificació de l'usuari o una taxa justa, i que ha pres les mesures necessàries per minimitzar els riscos per als interessats.

Normativa de protecció de dades personals

La legislació marc de protecció de dades a nivell europeu és el Reglament relatiu a la protecció de les persones físiques en el que respecta al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades (Reglament UE 2016/679, RGPD), que és d'aplicació directe per a tots els

⁷ Veure definició a l'apartat "Normativa de protecció de dades personals".

Estats Membres. A l’Estat també cal tenir en compte la Ley Orgánica de Protección de Datos y Garantía de los Derechos Digitales (Ley Orgánica 3/2018, de 5 de diciembre, LOPDGDD).

A les administracions públiques i a les empreses contractades per aquestes també aplica l’Esquema Nacional de Seguretat (ENS), regulat pel Real Decreto 311/2022, de 3 de mayo. Normativa de protecció de dades personals.

A efectes d’aquesta guia convé tenir present les següents definicions del reglament general de protecció de dades (article 4):

RGPD (art. 4)

Dades personals: qualsevol informació sobre una persona física identificada o identificable (l’interessat). S’ha de considerar persona física identificable qualsevol persona la identitat de la qual es pot determinar, directament o indirectament, en particular mitjançant un identificador, com per exemple un nom, un número d’identificació, dades de localització, un identificador en línia o un o diversos elements propis de la identitat física, fisiològica, genètica, psíquica, econòmica, cultural o social d’aquesta persona.”

Elaboració de perfils: qualsevol forma de tractament automatitzat de dades personals consistent a utilitzar aquestes dades per avaluar determinats aspectes personals d’una persona física; en especial, per analitzar o predir aspectes relatius al rendiment professional, la situació econòmica, la salut, les preferències personals, els interessos, la fiabilitat, el comportament, la ubicació o els moviments d’aquesta persona.

Pseudonimització: el tractament de dades personals de manera que ja no es puguin atribuir a un interessat sense utilitzar informació addicional, sempre que aquesta informació consti per separat i estigui subjecta a mesures tècniques i organitzatives destinades a garantir que les dades personals no s’atribueixen a una persona física identificada o identificable.

Dades relatives a la salut: dades personals relatives a la salut física o mental d’una persona física que revelen informació sobre el seu estat de salut, inclosa la prestació de serveis d’atenció sanitària.

Per a realitzar una correcta gestió de dades en sistemes amb identificació i en taxes justes cal aplicar, en tots els aspectes relacionats amb la recollida i tractament de dades personals, els següents principis establerts al Reglament General de Protecció de Dades (articles 5 i 6):

Licitud, lleialtat i transparència

Les dades han de ser tractades de manera lleial i transparent en relació amb l’interessat.

Limitació de la finalitat

Les dades han de ser recollides amb finalitats determinades, explícites i legítimes i posteriorment no s’han de tractar de manera incompatible amb aquestes finalitats. El tractament posterior de les dades personals amb finalitats d’arxiu en interès públic, amb finalitats de recerca científica i històrica o amb finalitats estadístiques no es considera incompatible amb les finalitats inicials.

Minimització

Les dades han de ser dades adequades, pertinents i limitades al que és necessari en relació amb les finalitats per a les quals es tracten.

Exactitud

Les dades han de ser exactes i, si cal, actualitzades; s’han d’adoptar les mesures raonables perquè se suprimeixin o es rectifiquin sense dilació les dades personals que siguin inexactes pel que fa a les finalitats per a les quals es tracten el temps mínim necessari per a la finalita.

Limitació del termini de conservació

Les dades han de ser conservades de manera que permetin identificar els interessats durant un període no superior al necessari per a les finalitats del tractament de dades personals. Les dades personals es poden conservar durant períodes més llargs, sempre que es tractin exclusivament amb finalitats d’arxiu en interès públic, amb finalitats de recerca científica o històrica o amb finalitats estadístiques, sens perjudici de l’aplicació de les mesures tècniques i organitzatives adequades que imposa el RGPD amb la finalitat de protegir els drets i les llibertats de l’interessat.

Integritat i confidencialitat

Les dades han de ser tractades de manera que se’n garanteixi una seguretat adequada, inclosa la protecció contra el tractament no autoritzat o il·lícit i contra la seva pèrdua, destrucció o dany accidental, mitjançant l’aplicació de les mesures tècniques o organitzatives adequades.

Responsabilitat proactiva

El responsable del tractament és responsable del compliment dels principis anteriors i ha de tenir la capacitat per demostrar-ho

A Catalunya, l’Autoritat Catalana de Protecció de Dades (APDCAT) és l’organisme que vetlla per garantir els drets a la protecció de dades personals i d'accés a la informació que hi està vinculada. Des d'aquest organisme, s'informa sobre quins són els drets en aquesta matèria, com s'exerceixen i què s'ha de fer si no es respecten. L’APDCAT també informa i assessora sobre les obligacions que preveu la legislació i controla que les entitats les compleixin.

Dades personals tractades

A l’hora de valorar la licitud per a la recollida de dades personals en sistemes de recollida amb identificació, podem distingir tres tipus de dades:

Dades contractuals

Són les dades necessàries per fer funcionar el servei de recollida. Són les dades relatives al número d’usuari, que està relacionat amb l’adreça de l’habitatge o establiment comercial, i les dades de contacte (telèfon i/o correu electrònic). Són necessàries per detectar i resoldre incidències, i garantir que el servei funcioni correctament.

Dades relacionades amb els residus

Són les dades que es generen amb el funcionament del servei, relatives a al comportament dels usuaris, als permisos atorgats, a la seva generació de residus i a si participen o no en la recollida selectiva. Són dades com el dia de recollida de cada fracció, si tenen accés a una bústia/contenedor/àrea d’emergència, quina fracció han lliurat o el volum de bujol assignat (en el cas de generadors comercials).

Dades complementàries

Són les dades que no són necessàries per prestar el servei de recollida, ni per conèixer la participació de l’usuari, sinó estan vinculades als serveis addicionals, com la comunicació bidireccional amb l’ens local, o el sistema d’avisos directament al seu telèfon. En el cas de la taxa justa, l’accés a aquests serveis addicionals permet veure el detall del càlcul de la taxa abans que l’Ens Local giri el rebut, per exemple. O accedir a consells sobre com reduir l’import de la taxa

Base Jurídica aplicable

En funció de quines dades tractem a l’hora d’implantar un sistema de recollida amb identificació i/o en l’aplicació d’una taxa justa, la condició aplicable és diferent.

La base jurídica que empara el tractament de dades en sistemes de recollida amb ID i en taxes justes es troba en l’article 6 del RGPD, que estableix que:

RGPD (art. 6)

1. El tractament només és lícit si es compleix, almenys, una de les condicions següents:

- a. L’interessat ha donat el consentiment per al tractament de les seves dades personals, per a una o diverses finalitats específiques.*
- b. El tractament és necessari per executar un contracte en el qual l’interessat és part o bé per aplicar mesures precontractuals a petició seva.*
- c. El tractament és necessari per complir una obligació legal aplicable al responsable del tractament.*
- d. El tractament és necessari per protegir interessos vitals de l’interessat o d’una altra persona física.*
- e. El tractament és necessari per complir una missió realitzada en interès públic o en l’exercici de poders públics conferits al responsable del tractament.*
- f. f. El tractament és necessari per satisfer interessos legítims perseguits pel responsable del tractament o per un tercer, sempre que no hi prevalguin els interessos o els drets i les llibertats fonamentals de l’interessat que requereixen la protecció de dades personals, especialment si l’interessat és un nen.*

Les dades contractuals, tal i com hem esmentat, són necessàries per poder prestar el servei, per tant en aquest cas la condició aplicable segons l'article 6.1 del RGPD és l'obligació de l'Ens Local de prestar el servei de recollida de residus (establerta a l'article 26 de la Ley 7/1985, de 2 de abril, reguladora de bases de régimen local), i les obligacions d'implantar serveis de recollida selectiva de residus i de prioritzar els serveis de recollida eficient (establertes a l'article 53.1 del Decret Legislatiu 1/2009, de 21 de juliol, i a l'article 25.2 de la Ley 7/2022, de 8 de abril, de residuos y suelos contaminados):

Ley 7/1985, de 2 de abril (art. 26)

1. Los Municipios deberán prestar, en todo caso, los servicios siguientes:

a) *En todos los Municipios: alumbrado público, cementerio, recogida de residuos, limpieza viaria, abastecimiento domiciliario de agua potable, alcantarillado, acceso a los núcleos de población y pavimentación de las vías públicas.*

Decret Legislatiu 1/2009, de 21 de juliol (art. 53.1)

1. Amb l'objectiu d'afavorir el reciclatge i la valorització material dels residus municipals tots els municipis han de prestar el servei de recollida selectiva de les diverses fraccions de residus. Els municipis han de prestar el servei de recollida selectiva fent servir els sistemes de separació i recollida que s'hagin mostrat més eficients i que siguin més adequats a les característiques de llur àmbit territorial.

Ley 7/2022, de 8 de abril (art. 25.2)

2. Para facilitar la preparación para la reutilización y el reciclado de alta calidad, de conformidad con los artículos 24.2 y 24.3, las entidades locales establecerán la recogida separada de, al menos, las siguientes fracciones de residuos de competencia local:

a) *El papel, los metales, el plástico y el vidrio,*

b) *los biorresiduos de origen doméstico antes del 30 de junio de 2022 para las entidades locales con población de derecho superior a cinco mil habitantes, y antes del 31 de diciembre de 2023 para el resto. Se entenderá también como recogida separada de biorresiduos la separación y reciclado en origen mediante compostaje doméstico o comunitario,*

(...)

Entre los modelos de recogida de las fracciones anteriores que establezcan las entidades locales se deberán priorizar los modelos de recogida más eficientes, como el puerta a puerta o el uso de contenedores cerrados o inteligentes que garanticen ratios de recogida similares.

Pel que fa a les **dades relacionades amb els residus**, la condició aplicable a la recollida i tractament de les dades segons l'article 6.1 del RGPD és:

- Pel que fa al tractament de dades que té per objectiu millorar els nivells de reciclatge, és també la Ley 7/2022, de 8 de abril, que al seu article 26 estableix objectius de reciclatge a assolir per part dels ens locals (tal i com hem exposat a l'apartat "Objectius de reciclatge i situació a Catalunya"). Conèixer el comportament dels usuaris és necessari per poder emprendre accions de millora dels nivells de reciclatge, tal i com també hem comentat prèviament.
- Pel que fa a l'aplicació d'una taxa justa de residus, és el Real Decreto Legislativo 2/2004, de 5 de marzo, por el cual se aprueba el texto refundido de la Ley reguladora de las Haciendas Locales, que al seu article 20.4.s preveu la possibilitat que els Ajuntaments recaptin taxes pel servei de recollida de residus; i l'article 11.3 de la Ley 7/2022, de 8 de abril, que estableix l'obligació d'implantar taxes que permetin implantar sistemes de pagament per generació⁸.

⁸ Veure articulat a l'apartat "Recollida amb identificació de l'usuari i taxes justes".

Finalment, pel que fa a les **dades complementàries**, que no són imprescindibles per prestar el servei ni per assolir els objectius normatius de reciclatge, la base jurídica aplicable és el consentiment de l'interessat. Per tant, en aquest cas serà imprescindible obtenir aquest consentiment per recollir i tractar aquestes dades.

Condicions aplicables al tractament de les dades personals gestionades en sistemes de recollida amb identificació i taxes justes (d'acord amb l'article 6.1 del RGPD)	
Dades contractuals (codi d'usuari, adreça, dades de contacte, volum del bujol)	Compliment d'una missió en interès públic ⁹ i exercici de poders públics: Article 26 de la Ley 7/1985, de 2 de abril Article 53.1 del Decret Legislatiu 1/2009, de 21 de juliol. Article 25.2 de la Ley 7/2022, de 8 de abril
Dades relacionades amb els residus (aportacions de residus realitzades pe fraccions)	Compliment d'una missió en interès públic i exercici de poders públics: Sistemes recollida amb ID Article 26 de la Ley 7/2022, de 8 de abril (recollida amb identificació) Taxa justa Article 20.4.s del Real Decreto Legislativo 2/2004, de 5 de marzo Article 11.3 de la Ley 7/2022, de 8 de abril
Dades complementàries (alta al canal bidireccional i dades relacionades)	Consentiment de l'usuari

Rols en el tractament de dades personals

El Reglament General de Protecció de Dades Personals estableix (a l'article 4) diferents rols en el tractament de dades personals.

El Responsable del Tractament de Dades (RTD), és qui determina els fins i mitjans del tractament. És el responsable últim del compliment de la normativa aplicable. En el cas que ens ocupa el responsable del tractament de dades serà l'Ens Local.

9 Veure resolució d'arxiu de la informació prèvia núm. 248/2021 de l'APDCAT en la qual s'estableix que: “la base jurídica que legitima el tractament de dades de les persones usuàries per a prestar el servei de recollida de residus, no és el consentiment de la persona afectada” (...) “en el present cas, la base jurídica en què se sustenta el dit tractament és el compliment d'una missió en interès públic o l'exercici de poders públics, base jurídica que està contemplada a l'article 6.1.e) del l'RGPD”.

La resta d'agents involucrats varien en funció de l'esquema de gestió, així com del model de recollida implantat per l'Ens Local; no obstant això, en la majoria de casos aquests agents són, d'acord amb el que estableix el RGPD, els següents:

- Encarregat del Tractament de Dades (ETD): És qui tracta les dades per compte del responsable de tractament. En aquest cas seria l'empresa que efectua el servei de recollida de residus per compte de l'Ens Local i/o l'empresa que duu a terme la campanya d'implantació i seguiment del servei. És l'Ens Local, com a responsable del tractament, qui ha de definir a quines dades pot accedir l'encarregat del tractament.
- Subencarregat del Tractament de Dades (STD): Tècnicament aquesta figura no apareix al RGPD, no obstant això apareix com un encarregat que depèn de l'encarregat principal del tractament (art. 28.4 del RGPD). En aquest cas podria ser l'empresa proveïdora de la tecnologia (xips, lectors, equips embarcats als vehicles, etc)

L'article 28.3 del RGPD recull que el tractament efectuat per l'encarregat s'ha de regir per un contracte o per un altre acte jurídic conforme al Dret de la Unió o dels Estats Membres. Aquest contracte (que pot ser el mateix contracte de prestació del servei de recollida, o bé un contracte específic) ha de vincular l'encarregat respecte al responsable i ha d'establir l'objecte, la durada, la naturalesa i la finalitat del tractament, així com el tipus de dades personals i categories d'interessats i les obligacions i els drets dels responsable. És fonamental detallar les tasques que el responsable contracta a l'encarregat i justificar perquè no les pot efectuar el responsable personalment, especialment aquelles que afecten a la protecció de dades personals.

D'altra banda, segons el RGPD cal designar un/a Delegat de Protecció de Dades (DPD) quan el tractament de dades el dugui a terme una autoritat o organisme públic (art. 37 RGPD). Aquesta persona pot formar part de la plantilla de l'Ens Local o bé exercir les seves funcions mitjançant un contracte de serveis. El RGPD preveu que diversos ens locals puguin compartir un/a mateix/a DPD¹⁰. En qualsevol cas, cal que l'Ens Local publiqui les dades de contacte del DPD i les comuniqui a l'autoritat de control (en el cas de Catalunya, a l'APDCAT).

10 Algunes diputacions, com la de Barcelona, ofereixen aquest servei als Ens Locals que en formen part

Responsable de tractament de dades

- Ens locals
- Determina les finalitats i els mitjans de tractament
- Té accés a totes les dades i n'és el responsable.
- Ha de disposar d'un Delegat de Protecció de Dades (DPD).

Encarregat del tractament de dades

- Empresa de recollida de residus i/o empresa que duu a terme les tasques de comunicació/seguiment.
- Tracta les dades per compte del Responsable.
- Té accés només a les dades imprescindibles per dur a terme les seves funcions, les quals es recolliran mitjançant contracte.

Subencarregat del tractament de dades

- Empresa proveïdora de la tecnologia necessària per dur a terme el servei.
- Tracta dades per compte del Encarregat.
- Té accés només a les dades imprescindibles per dur a terme les seves funcions, les quals es recolliran mitjançant contracte.

Riscos associats a la protecció de dades

Els principals riscos per a la protecció de dades dels models amb identificació de l'usuari i en taxes justes són els següents:

- Recollida de dades personals sense que l'interessat hagi estat informat
- Utilització de les dades personals recollides per a altres finalitats
- Transferència de les dades personals a tercers
- Elaboració de perfils que produeixin efectes jurídics en la persona usuària o que l'afectin significativament
- Recollida de dades personals sensibles
- Tractament de dades a gran escala
- Vulneració del dret a la intimitat
- Estigmatització de l'usuari
- Re-identificació de l'usuari
- Limitació del dret a la participació
- Risc per a la seguretat física de l'usuari

Per minimitzar aquests riscos i donar compliment a la normativa en matèria de protecció de dades, l'Ens Local ha d'aplicar una sèrie de mesures a l'hora de dissenyar i executar el servei, i ha de vetllar pel compliment de la normativa no només per part seva, sinó també per part de les empreses o administracions implicades en la gestió de les dades personals recollides.

Per fer-ho, cal aplicar el que el reglament de protecció de dades anomena “protecció de dades des del disseny i per defecte”, d’acord amb el que estableix al seu article 25:

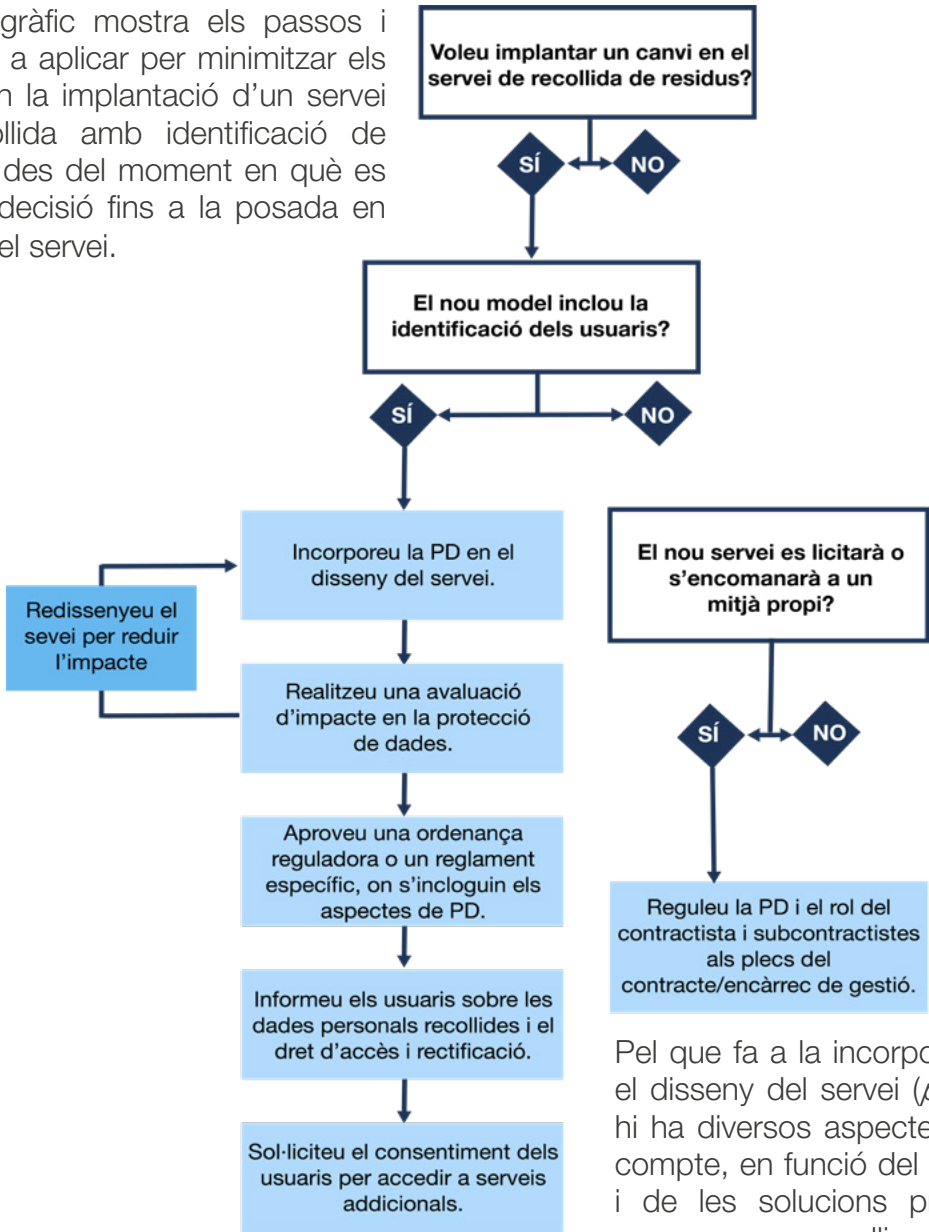
RGPD (art. 25)

1. *Teniendo en cuenta el estado de la técnica, el coste de la aplicación y la naturaleza, ámbito, contexto y fines del tratamiento, así como los riesgos de diversa probabilidad y gravedad que entraña el tratamiento para los derechos y libertades de las personas físicas, el responsable del tratamiento aplicará, tanto en el momento de determinar los medios de tratamiento como en el momento del propio tratamiento, medidas técnicas y organizativas apropiadas, como la seudonimización, concebidas para aplicar de forma efectiva los principios de protección de datos, como la minimización de datos, e integrar las garantías necesarias en el tratamiento, a fin de cumplir los requisitos del presente Reglamento y proteger los derechos de los interesados.*
2. *El responsable del tratamiento aplicará las medidas técnicas y organizativas apropiadas con miras a garantizar que, por defecto, solo sean objeto de tratamiento los datos personales que sean necesarios para cada uno de los fines específicos del tratamiento. Esta obligación se aplicará a la cantidad de datos personales recogidos, a la extensión de su tratamiento, a su plazo de conservación y a su accesibilidad. Tales medidas garantizarán en particular que, por defecto, los datos personales no sean accesibles, sin la intervención de la persona, a un número indeterminado de personas físicas.*

A continuació s’exposen una sèrie de mesures i passos a fer per aplicar aquest principi i tenir en compte la protecció de dades des del disseny, tant en sistemes de recollida amb identificació dels usuaris com en l’aplicació d’una taxa justa.

Minimitzar els riscos en sistemes de recollida amb identificació

Aquest gràfic mostra els passos i principis a aplicar per minimitzar els riscos en la implantació d’un servei de recollida amb identificació de l’usuari, des del moment en què es pren la decisió fins a la posada en marxa del servei.

Pel que fa a la incorporació de la PD en el disseny del servei (*privacy by design*), hi ha diversos aspectes que cal tenir en compte, en funció del model de recollida i de les solucions proposades per al lliurament dels residus.

En la figura següent es recullen alguns criteris a incorporar en el disseny del servei de recollida amb identificació per minimitzar els riscos en matèria de protecció de dades:

Privacitat en el disseny en sistemes de recollida de residus amb identificació	
Dades recollides	Recollir i tractar només les dades necessàries per al servei. Per exemple, pel que fa a les aportacions, valorar si cal registrar el dia i hora de l'aportació, o és suficient amb el dia. Incidències generades per l'usuari: evitar vulnerar la intimitat de l'usuari a l'hora de registrar la incidència (per exemple, si està associada a un tema mèdic reportar la incidència de forma genèrica, sense adjuntar fotografies). Pseudonimitzar les dades recollides, aplicar la funció hash i establir mecanismes per evitar la re-identificació. Allotjar les dades en un servidor segur i dins de la Unió Europea
Organització de les dades	Separar les dades identificatives dels usuaris i les dades sensibles en una base de dades a part. Allotjar aquesta base de dades en servidors propis de l'Ens Local i restringir l'accés per part d'empreses externes al mínim indispensable, i seguint un protocol d'accés. Crear rols d'usuari per restringir l'accés a la base de dades a un nombre limitat de persones. Registrar els accessos a la base de dades per part de les persones autoritzades.
Informació als usuaris	Preveure un apartat al web de l'Ens Local, i als mitjans de difusió propis, amb informació sobre la protecció de dades personals relatives al sistema de recollida amb identificació i l'exercici dels seus drets. Fer èmfasi en aquest aspecte dins de la campanya d'implantació i específicament quan es lliuri el material amb identificació als usuaris.
Accés a les dades per part dels interessats	Establir mecanismes d'accés a les dades recollides per part de l'usuari, tenint en compte també els usuaris que no poden o no volen utilitzar mitjans digitals, com per exemple un telèfon o una oficina d'atenció.
Bosses estandaritzades	En els casos que calgui comprovar el contingut de la fracció i la recollida en cubell no sigui viable, optar per bosses semi-transparentes quan sigui necessària la comprovació del contingut a l'hora de fer la recollida. Exigir com a requisit que les bosses disposin del certificat UNE 13592.

Identificació de cubells/bujols	Assignar els codis de manera que no es faciliti la re-identificació (per exemple, garantint que els codis no siguin consecutius en dos habitatges/comerços propers) ¹¹ . No posar el nom de l'usuari al cubell.
Recollida de bolquers	Per accedir al servei establir com a requisit que l'usuari ho sol·liciti, però no que justifiqui per què el necessita. Atès que és un servei opcional, la base jurídica és el consentiment. Cal detallar-ho al formulari de sol·licitud i informar que el consentiment es pot retirar en qualsevol moment, i com ¹² . Per al lliurament dels residus, en cas que sigui en bosses, utilitzar bosses opaques.
Obertura de contenidors/ bústies/àrees d'emergència	Si la identificació és mitjançant telèfon mòbil, preveure altres opcions pels casos necessaris, com targetes o clauers. Formalitzar els permisos d'ús de bústies i àrees d'emergència i reduir al mínim el lliurament de dades sensibles (per exemple, la justificació de per què es necessita accés a la bústia de tèxtil sanitari).
Inspecció de serveis	Quan les tasques d'inspecció donin lloc a sancions, cal que el personal que l'efectuï sigui personal propi de l'Ens Local amb estatus de funcionari. Les inspeccions no poden ser generalitzades, s'han de realitzar només quan hi ha un índex de sanció ¹³ , preferentment en un espai destinat específicament a aquesta tasca i seguint un protocol establert per l'Ens Local. Establir bé els barems que determinen la gravetat de la infracció i les sancions derivades a l'ordenança o reglament del servei.
Instal·lació de càmeres en àrees d'aportació/ d'emergència	Per garantir el bon funcionament de les àrees de contenidors per usuaris concrets, o de les àrees d'emergència, es poden instal·lar càmeres de videovigilància, amb la condició que els espais de recollida de residus estiguin tancats i delimitats, i que la instal·lació no comporti la captació de la via pública ¹⁴ .

11 Es pot utilitzar la funció hash a l'hora de crear els codis.

12 Veure la [Resolució de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades del procediment sancionador núm. PS 33/2022, referent a l'Ajuntament de Barcelona, en relació a aquesta qüestió](#).

13 Aquest índex es pot basar en l'anàlisi de les incidències detectades pel personal de l'empresa de recollida, però la documentació de l'evidència d'infracció i la incoació del procediment sancionador només la pot realitzar el personal d'inspecció.

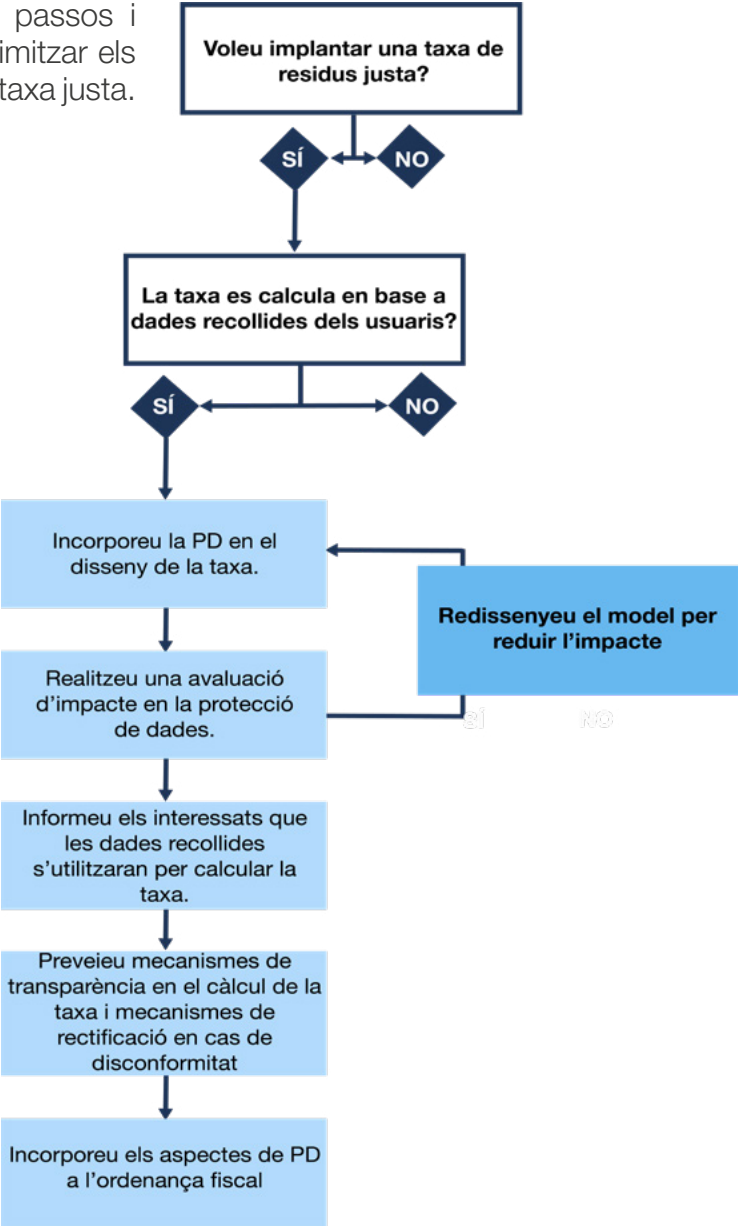
14 Veure el [Dictamen CNS/2022 de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en relació a aquesta qüestió](#)

Canals de comunicació bidireccionals	Si es preveu una aplicació mòbil com a canal principal, encara que el seu ús sigui voluntari cal oferir altres opcions, com un telèfon de contacte o una oficina d'informació.
Sistemes KAYT ¹⁵	Si es preveu la comunicació mitjançant una aplicació de missatgeria com a canal principal, encara que el seu ús sigui voluntari cal oferir altres opcions, com l'enviament d'informació mitjançant correu postal o correu electrònic.
Deixalleria	La identificació dels usuaris de la deixalleria per poder accedir al servei es pot fer mitjançant la mateixa tarja del servei, o bé es pot demanar a l'usuari que acrediti la seva residència al municipi, mitjançant el certificat d'empadronament.
Tractament de dades personals a través d'un encarregat/ subencarregat	Tractar directament totes les dades que l'Ens Local pugui assumir i delegar el mínim d'operacions de tractament possible. Contractar directament totes les empreses implicades en el tractament de dades i evitar en la mesura del possible la subcontractació per part dels encarregats. En cas de contractació d'empreses externes, regular els rols de les empreses que tracten dades personals per compte de l'Ens Local mitjançant els corresponents plecs, establint clàusules i condicions especials d'execució que garanteixin el compliment de la normativa de protecció de dades, que restringeixin l'accés a les dades per part del personal de les empreses, que minimitzi el volum de dades personals tractades per les empreses i que garanteixi que el personal assignat té formació específica en la matèria. Dur a terme un seguiment continu de la feina realitzada pel personal amb accés a dades personals per part de l'Ens Local.

15 Know as you throw: sistemes de comunicació amb l'usuari que consisteixen a informar de la seva participació en la recollida i prevenció de residus, i en oferir consells per millorar els resultats.

Minimitzar els riscos en taxes justes

Aquest gràfic mostra els passos i principis a aplicar per minimitzar els riscos en l'aplicació d'una taxa justa.

Privacitat en el disseny en taxes justes	
Còmput de la taxa	 Establir mecanismes per evitar que possibles errors de lectura i registre de dades tinguin un impacte negatiu en l'usuari, com per exemple establir l'import de la taxa en base a trams de lliuraments/ lectures, enlloc del nombre exacte de lliuraments. Garantir que l'algoritme emprat no produeixi discriminacions de gènere.
Temporalitat de les lectures	 Preveieu que les lectures d'aportacions que s'utilitzin siguin posteriors a l'aprovació de l'ordenança fiscal. Per exemple, que s'utilitzin dades del primer trimestre/quadrimestre de l'any posterior a l'aprovació de la taxa¹⁶.
Informació als interessats	 Emprar un llenguatge senzill i didàctic per informar els interessats sobre com s'ha calculat la taxa, de manera que la informació sigui intel·ligible. Proporcionar informació sobre com diversos hàbits de generació de residus i de separació en origen incideixen en l'import de la taxa, i sobre com els interessats poden reduir l'import de la seva taxa.
Accés a dades utilitzades	 Preveieu mecanismes d'accés a les dades personals utilitzades per al càlcul de la taxa per part dels usuaris, i mecanismes per exercir el dret de rectificació. Aquests mecanismes no poden ser només mitjançant telèfon mòbil o web, cal donar opcions accessibles per usuaris que no utilitzin o no vulguin utilitzar aquests dispositius, com un telèfon d'informació o una oficina presencial.
Gestió delegada de la taxa	 En cas de gestió de la taxa mitjançant un Organisme de Gestió Tributària, formalitzar un contracte específic de protecció de dades amb l'organisme.

16 Altament es podria al·legar incompliment del principi d'informació que estableix el RGPD.

Quan cal dur a terme una avaluació d'impacte?

El RGPD estableix (a l'article 35) que quan sigui probable que un tipus de tractament, en particular si utilitza noves tecnologies, per la seva naturalesa, abast, context o finalitats, comporti un risc elevat per als drets i llibertats de les persones físiques, el responsable del tractament (Ens Local) realitzarà, abans del tractament, una avaluació de l'impacte de les operacions de tractament en la protecció de dades personals (AIPD).

Indicadors de potencial risc alt emprats per determinar si cal realitzar una AIPD	
1	Avaluació o puntuació, incloses l'elaboració de perfils i prediccions
2	Presa de decisions automatitzada amb efectes jurídics o que afecta de manera similar i significativa a la persona física
3	Observació sistemàtica d'un àrea d'accés públic
4	Dades sensibles
5	Tractament de dades a gran escala
6	Conjunts de dades que s'han enllaçat o combinat
7	Dades relacionades amb persones vulnerables
8	Ús innovador de tecnologies
9	Tractament que en si mateix impedeix l'exercici d'un dret o l'ús d'un servei o contracte

L'Autoritat Catalana de Protecció de Dades estableix com a criteri per determinar si cal realitzar una AIPD que es compleixin un mínim de dos indicadors de potencial risc alt, entre els següents: Atès que els sistemes de recollida amb identificació comporten l'elaboració de perfils i el tractament de dades a gran escala, serà sempre necessari elaborar una avaluació d'impacte en la protecció de dades personals.

D'acord amb els criteris establerts al RGPD i per l'APDCAT, tant en la implantació d'un sistema de recollida de residus amb identificació com d'una taxa justa cal realitzar una avaluació d'impacte en la protecció de dades personals

Pel que fa a les taxes justes, la seva aplicació comporta la presa de decisions automatitzada amb efectes jurídics, i també comporta el tractament de dades a gran escala, per tant també caldrà. El contingut d'aquesta avaluació d'impacte en la protecció de dades queda establert al RGPD (article 35.7).

Un cop realitzada l'AIPD cal veure si el risc que resulta de l'avaluació és baix, mig o alt. Si el risc és alt, cal determinar si es poden introduir canvis en el disseny del servei o de la taxa que permetin reduir el risc. En cas que això no sigui possible i el risc residual resultant sigui alt, cal fer una consulta prèvia a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, prèvia aprovació de l'AIPD per part de l'Ens Local.

L'Avaluació d'Impacte s'ha d'entendre com un document dinàmic que ha d'anar incorporant els canvis que es produeixin en el servei o en la taxa, i que tinguin impacte en la protecció de dades. Si un cop implantat el servei o la taxa s'introdueix un aspecte nou rellevant, com per exemple un servei d'inspecció de bosses o una àrea tancada amb control d'accés no previst inicialment, cal incorporar-lo a l'Avaluació d'Impacte i preveure, si cal, mesures que redueixin l'impacte en la Protecció de Dades.

L'Agència de Residus de Catalunya posa a disposició dels Ens Locals una plantilla d'avaluació d'impacte en la protecció de dades adaptada a l'aplicació d'un servei de recollida amb identificació, en dos escenaris de recollida:

- Recollida porta a porta
- Recollida en contenidors tancats

En ambdós casos es contempla l'aplicació d'una taxa justa.

Aquest document pren com a base la plantilla elaborada per l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades¹⁷ i pretén ser una eina d'ajuda als Ens Locals.

En qualsevol cas, caldrà que els ens locals estudiïn i analitzin els seus casos respectius, podent fer ús d'aquesta AIPD si es segueixen els mateixos tipus de tractaments de dades i/o les situacions són equivalents a les descrites en el present document, i ajustant el contingut de la plantilla al seu cas particular. És molt important, a l'hora d'elaborar l'AIPD, que els Ens Locals tinguin en compte tots els agents implicats en el tractament de les dades, i el rol que tindran, així com de quina manera es regula el tractament de les dades per part de tercers, i com es garanteix que es gestiona el risc al llarg de tota la cadena de custòdia de les dades.

D'acord amb els articles 35.2, 37.1.a) i 39.1.c) del RGPD, caldrà considerar l'opinió del Delegat de Protecció de Dades (DPD) de l'Ens Local en relació a la necessitat de fer l'AIPD així com el seu assessorament en la realització de la mateixa.

17 [Plantilla d'Avaluació d'Impacte relativa a la Protecció de Dades.](#)

5. Informació a incloure en el lliurament de materials

En tota implantació d'un model de recollida amb identificació hi ha una campanya prèvia d'implantació en què es lliuren als usuaris els elements estandarditzats per a l'entrega dels residus (cubells, bujols o bosses), juntament amb altra informació sobre com participar en el nou servei de recollida. Aquest és el moment clau per informar també sobre la recollida de dades personals que es durà a terme.

D'altra banda, si es preveu l'ús d'una aplicació mòbil per oferir serveis addicionals, en el moment en què els usuaris es registren a l'aplicació també caldrà oferir aquesta informació.

Amb caràcter general és l'Ens Local qui ha de facilitar aquesta informació, tot i que també ho pot fer l'encarregat del tractament, en el cas que sigui una empresa de comunicació contractada per l'Ens Local, o bé els educadors ambientals de la pròpia empresa de recollida qui realitzin aquesta tasca (en aquest cas cal tenir-ho en compte en el contracte que correspongui).

Pel que fa al contingut de la informació que s'ha de facilitar, aquesta queda detallada en l'article 13 del RGPD. A continuació es facilita una plantilla amb la informació que cal facilitar.

Informació sobre protecció de dades a incloure en el lliurament de materials en un sistema de recollida amb identificació	
Responsable del tractament	[Nom de l'Ens Local]
Delegat/da de protecció de dades	[Nom del delegat/da de protecció de dades de l'Ens Local]
Finalitat del tractament	[Descriure la finalitat del tractament de les dades tractades, segons el cas; a continuació es mostren dos textos d'exemple] Prestació del servei de recollida de residus. Incorporació en un fitxer per a què l'interessat/ada pugui rebre informació personalitzada i contínua mitjançant la plataforma escollida, respecte al servei de recollida de residus i de la seva pròpia gestió.

38

GUIA PER A LA PROTECCIÓ DE DADES PERSONALS EN SISTEMES DE RECOLLIDA DE RESIDUS AMB IDENTIFICACIÓ I EN TAXES JUSTES

Legitimació del tractament	[Esmentar la base jurídica del tractament, d’acord amb el que s’ha descrit a l’apartat ”Base jurídica aplicable ” de la guia; a continuació es mostren dos textos d’exemple]
	La base jurídica del tractament és l’article 6.1.e del RGPD: e) El tractament és necessari per complir una missió realitzada en interès públic o en l'exercici de poders públics conferits al responsable del tractament.
	La base jurídica del tractament és l’article 6.1.a del RGPD: a) L’interessat ha donat el consentiment per al tractament de les seves dades personals, per a la finalitat esmentada a l’apartat anterior.
Cessió de dades	[Dir si hi ha o no cessió de dades personals a tercers; a continuació es mostra un text d’exemple] “No hi ha cessió de dades a tercers, sens perjudici de l’accés per part de les empreses encarregades del tractament contractades per l’Ajuntament per dur a terme el servei esmentat.”]
Drets	[Descriure com els interessats poder accedir a les dades i exercir els seus drets, a continuació es mostra un text d’exemple] Totes les persones interessades poden accedir a les seves dades i sol·licitar-ne la rectificació, enviant una sol·licitud a [adreça]. Si considereu que els vostres drets no s’han atès adequadament, teniu dret a presentar una reclamació prèvia davant el delegat de protecció de dades ([adreça]), que s’ha de resoldre en el termini màxim de 2 mesos. D’altra banda, també podeu presentar una reclamació davant l’Autoritat Catalana de Protecció de Dades (APDCAT).
	Si la legitimació és el consentiment de l’interessat, cal afegir també informació sobre el dret a retirar el consentiment: Totes les persones interessades poden accedir a les seves dades, sol·licitar-ne la rectificació o supressió i sol·licitar-ne la limitació o portabilitat, enviant una sol·licitud a [adreça].
	A més a més, les persones interessades tenen també el dret a retirar el consentiment en qualsevol moment.

5. Informació a incloure en el lliurament de materials

39

Termini de conservació de les dades	[Dir quin és el termini de conservació de les dades, a continuació es mostra un text d’exemple]
	Aquestes dades seran conservades durant un termini de [indicar termini], sens perjudici del seu emmagatzematge posterior de forma agregada per a fins estadístics i d’investigació, així com per atendre les responsabilitats que se’n poguessin derivar.

És important tenir en compte que el responsable del tractament ha d’obtenir dels usuaris una confirmació que han rebut la informació. Aquesta confirmació pot consistir en un document signat, ja sigui en paper o en format electrònic. O bé, en el cas de les aplicacions mòbils, en un consentiment previ necessari per instal·lar-la.

6. Clàusules a incloure als plecs de servei

És necessari que, en cas d'externalització del servei de recollida (o d'encàrrec a un mitjà propi de l'Ens Local), els aspectes relatius a la protecció de dades quedin ben delimitats als plecs del servei o bé a l'encàrrec de gestió.

D'acord amb el que estableix la llei de contractes¹⁸, no cal formalitzar un contracte específic de protecció de dades amb l'empresa que presta el servei, diferenciat del propi contracte principal. És suficient amb el propi contracte de prestació del servei, que d'acord amb la llei ja està sotmès plenament a la normativa en matèria de PD.

Pel que fa al plec administratiu, la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic (article 202), obliga a incloure el compliment de la normativa de protecció de dades com una condició especial d'execució del contracte, amb l'avertència al contractista que aquesta obligació té el caràcter d'obligació contractual essencial. L'incompliment d'aquesta clàusula comportaria una infracció greu o molt greu del contracte, i el corresponent expedient sancionador (o bé la possible resolució del contracte).

A continuació es proposa un possible redactat d'aquesta clàusula:

Clàusula [número]. Condicions especials d'execució del contracte

(...)

És condició especial d'execució del contracte el compliment de totes les disposicions legals, reglamentàries i convencionals en matèria de protecció de dades personals.

El contractista quedarà obligat al compliment del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades (Reglament general de protecció de dades) i per la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD) i a les seves normes de desenvolupament. Aquesta obligació té el caràcter d'obligació essencial d'acord amb la lletra f) de l'apartat 1 de l'article 211 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic.

¹⁸ Disposició addicional vint-i-cinquena de la Llei 9/2017, de 8 de novembre

A més, es proposa incloure aquesta clàusula en l'apartat d'obligacions de l'empresa contractista:

Clàusula [número]. Obligacions de l'empresa contractista

x) L'empresa contractista, en relació amb les dades personals a les quals tingui accés amb ocasió del contracte, actua com a Encarregat/Subencarregat del tractament i s'obliga al compliment de tot allò que estableix la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals, a la normativa de desenvolupament i al que estableix el Reglament (UE) 2016/679, del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE.

La documentació i la informació que es desprengui o a la qual es tingui accés amb ocasió de l'execució de les prestacions objecte d'aquest contracte i que correspon a l'Administració contractant responsable del tractament de les dades personals, té caràcter confidencial i no podrà ésser objecte de reproducció total o parcial per cap mitjà o suport. Per tant, no se'n podrà fer ni tractament ni edició informàtica, ni transmissió a tercers fora de l'estricta àmbit de l'execució directa del contracte.

Pel que fa al plec tècnic, cal incloure tots aquells elements que descriguin la tecnologia d'identificació dels usuaris en el model concret que es pretengui implantar, i cal delimitar quin personal de l'empresa contractista podrà accedir a les dades, i a quines (per defecte, l'empresa contractista només hauria d'accedir a dades pseudonimitzades per poder registrar les incidències que es produeixin en la prestació del servei).

A més, es proposa incloure al plec tècnic la següent clàusula relativa a la protecció de dades:

Clàusula [número]. Identificació dels usuaris, tractament i conservació de les dades

1. La identificació dels usuaris del servei de recollida es durà a terme mitjançant l'assignació d'un codi personal únic a cada usuari, que estarà pseudonimitzat i al qual s'haurà aplicat la funció hash per dificultar la reidentificació dels interessats.

2. L'[Ens Local] actuarà com a responsable de les dades personals tractades, d'acord amb el que estableix l'article 4 del Reglament General de Protecció de Dades personals (Reglament UE 2016/679).

3. L'empresa adjudicatària actuarà, d'acord amb l'esmentat reglament, com a Encarregat del Tractament de Dades Personals per compte de l'[Ens Local]. A tal efecte haurà d'estar certificada amb l'Esquema Nacional de Seguretat (ENS).

4. En el cas que l'empresa adjudicatària subcontracti alguna tasca que impliqui el tractament de dades, haurà d'incloure al contracte amb aquesta les clàusules relatives a la protecció de dades personals per donar compliment al punt 3 i al que estableix l'ordenança reguladora municipal de [Ens Local].

5. El tractament, la gestió i conservació de les dades personals per part de l'empresa adjudicatària hauran de complir amb el que estableixen el Reglament UE 2016/679, i la Llei Orgànica de Protecció de Dades i Garantia dels Drets Digitals (Ley Orgánica 3/2018, de 5 de diciembre).

6. Les infraestructures de recollida, mesura, gestió i allotjament de dades personals utilitzades per l'empresa adjudicatària o per les empreses subcontractades per aquesta hauran de garantir la precisió, disponibilitat, accessibilitat, integritat, inalterabilitat i la confidencialitat de les dades tractades.

7. La tecnologia proposada per a la recollida i tractament de dades haurà de permetre la pseudonimització de les dades recollides, l'accés a les mateixes per part dels interessats i l'exercici del dret de rectificació.

8. Les dades personals recollides dels usuaris es conservaran només durant el període d'execució del contracte. Posteriorment, seran transferides a l'[Ens Local] i el contractista no en conservarà cap còpia.

Pel que fa als requisits tècnics que s'estableixin al plec per al subministrament de la tecnologia d'identificació (ja sigui dins del mateix plec del servei de recollida, o en un plec específic), es proposa incloure el següent requisit en matèria de protecció de dades:

- Certificació de seguretat i privacitat de la informació (ISO/IEC 27001 o equivalent).
- Compliment del Nivell 1 del Common Criteria (CC) for Information Technology Security Evaluation.
- Ubicació dels servidors d'emmagatzematge de dades personals dins de la Unió Europea.
- Certificació d'acord amb l'Esquema Nacional de Seguretat (ENS) o equivalent.

7. Articles a incloure a l'ordenança reguladora

Prèviament a la licitació del servei cal que l'Ens Local aprovi un reglament específic, o bé una ordenança reguladora, que estableixi les condicions de prestació del servei i els drets i deures de l'Ens Locals i els usuaris.

En aquesta ordenança cal establir quin és l'objectiu de la recollida de dades personals, i les garanties d'accés a aquestes dades per part dels interessats. A continuació es proposa un article tipus per donar compliment a aquesta obligació:

Article [número]. Tractament de dades personals

1. L'[Ens Local] aplica sistemes d'identificació d'usuari a la gestió dels residus municipals.

2. Les dades personals tractades mitjançant els sistemes d'identificació d'usuari són les següents:

- *Dades contractuals: les dades relatives al número d'usuari, i les seves dades de contacte (telèfon i/o correu electrònic).*
- *Dades relacionades amb els residus: fraccions lliurades per cada usuari al servei de recollida, volum del recipient assignat, serveis específics contractats, permisos d'accés a bústies/ contenidors/àrees d'aportació.*
- *Dades complementàries: dades relacionades amb canal de comunicació bidireccional amb l'[Ens Local].*

3. Els objectius del tractament de dades personals són següents:

- *Fer un seguiment del funcionament del servei.*
- *Avaluar la participació dels usuaris en el servei de recollida separada.*
- *Resoldre les incidències que es puguin generar en el normal funcionament del servei.*
- *[Computar els residus aportats al servei per part dels usuaris per aplicar una taxa justa.]*

4. L'[Ens Local] està legitimat per tractar les dades personals dels usuaris en compliment d'una missió en interès públic i en l'exercici de poders públics.

5. El tractament de les dades personals es portarà a terme garantint en tot moment el compliment de la normativa vigent en matèria de protecció de dades personals.

6. Els usuaris del servei tenen el dret a accedir a les dades tractades per l'[Ens Local] i a exercir el seu dret de rectificació. Per a les dades que s'hagin lliurat en base al consentiment, també tenen dret a exercir el seu dret d'oposició.

7. L'[Ens Local] actua com a responsable del tractament de les dades personals.

8. L'empresa de recollida de residus actua com a encarregada del tractament de dades i només podrà accedir a les dades imprescindibles per a dur a terme les seves funcions, i sempre de forma pseudonimitzada. L'empresa proveïdora de la tecnologia de seguiment actua com a subencarregada del tractament de dades i només podrà accedir a les dades imprescindibles per a dur a terme les seves funcions, i sempre de forma pseudonimitzada.

9. L'empresa de comunicació i seguiment del servei actuarà com a encarregada del tractament de dades i tindrà accés només a les dades imprescindibles per a dur a terme les seves funcions. Aquestes dades seran cedides per l'[Ens Local] de forma puntual i justificada.

10. Les dades emprades per al càlcul de la taxa de residus i la fórmula aplicable per a determinar-ne l'import seran definides a l'ordenança fiscal corresponent. Prèviament a girar els rebuts de la taxa els usuaris podran accedir al càlcul de l'import que se'ls aplica i exercir, si escau, el dret de rectificació de les dades.

11. Les dades personals tractades per l'[Ens Local] seran emmagatzemades només durant el termini necessari per complir amb els objectius descrits al punt 3, sens perjudici del seu emmagatzematge posterior de forma agregada per a fins estadístics i d'investigació, així com per atendre les responsabilitats que se'n poguessin derivar.

Pel que fa a les tasques d'inspecció i control dels residus, entre les quals es pot dur a terme la inspecció de les bosses amb impropis o de bosses abandonades, cal introduir a l'ordenança de quina manera i per part de qui es realitzaran aquestes tasques, per donar garanties als interessats. A continuació es formula una proposta d'articulat en aquest sentit:

Article [número]. Servei d'inspecció

1. L'exercici de les funcions d'inspecció i vigilància d'allò que estableix la present ordenança correspon al personal funcionari de l'[Ens Local] que tingui atribuïdes aquestes funcions, així com als agents de la policia local. Tots ells, en l'exercici de les seves funcions inspectores, tindran la consideració d'agents de l'autoritat.

2. Els fets que constati el personal d'inspecció gaudiran de la presumpció de certesa als efectes probatoris.

3. El personal d'inspecció està autoritzat per l'[Ens Local] a entrar en qualsevol moment a tots els establiments i activitats per tal de realitzar les actuacions necessàries relacionades amb l'activitat inspectora o de comunicació. A aquest efecte podrà:

- Practicar les actuacions necessàries per a comprovar el compliment de la normativa municipal en matèria de residus.*
- Prendre o treure les mostres i fotos necessàries per a la comprovació.*
- Realitzar totes les actuacions que calgui per al compliment de la inspecció que efectuen.*
- Examinar la documentació relativa a les operacions rellevants en l'activitat amb incidència ambiental.*

4. Les persones o entitats visitades, a requeriment del personal d'inspecció i/o de comunicació, han de:

- Atendre a les explicacions i indicacions del personal d'inspecció i/o de comunicació.*
- Subministrar tota classe d'informació sobre instal·lacions, productes o serveis referents a l'objecte de la present Ordenança.*

- *Permetre que es practiqui l'oportuna presa de mostres o fotos, si és necessari.*
- *Permetre al personal d'inspecció i/o de comunicació la comprovació directa de qualsevol acció que es relacioni amb la seva funció derivada d'aquesta Ordenança.*

5. *El personal d'inspecció està autoritzat per l'[Ens Local] a realitzar la identificació i obertura de bosses o altres elements amb residus que hagin estat abandonats a la via pública o fora dels elements d'aportació o contenització, així com a inspeccionar el contingut dels residus dipositats dins del contenidor. La detecció d'aquestes pràctiques que pugui ser atribuïda a un usuari domèstic o comercial mitjançant algun element que permeti aquesta identificació clara de l'usuari en qüestió, pot donar lloc a l'emissió d'una proposta de mesura sancionadora en base a la qual l'[Ens Local] portarà a terme les actuacions que consideri adients al cas.*

6. *El personal d'inspecció està autoritzat per l'[Ens Local] a realitzar el seguiment necessari del compliment de les normes, de la qualitat i de les condicions del servei establertes en el plec tècnic i contracte, a l'empresa adjudicatària del servei, això inclou el seguiment durant la prestació del servei així com el control documental i de la plataforma TIC.*

7. *Quan en l'exercici de les seves funcions el servei d'inspecció constati actuacions o fets que poguessin ser constitutius d'infracció, tant administrativa com penal, es procedirà a aixecar el corresponent butlletí de denúncia o acta, o en el seu cas l'atestat policial, en el qual es recolliran les dades següents:*

- *Data, hora i localització de la inspecció.*
- *Circumstàncies observades de la persona que presumptament comet la infracció.*
- *Descripció de totes les circumstàncies i fets constatats que siguin necessaris i suficients per establir les bases d'incoació del procediment administratiu sancionador i correcta tipificació de la infracció, d'acord amb el que estableix la present ordenança, o en el seu cas la depuració de responsabilitats penals existents.*
- *Prova gràfica dels fets, sempre que sigui possible.*

8. *Les visites d'inspecció efectuades es formalitzaran en actes d'inspecció signades pel personal funcionari actuant, de la qual s'entregarà còpia a la persona denunciada sempre que sigui possible; reuniran els requisits de la legislació vigent, gaudiran de presumpció de veracitat i valor*

probatori, sense perjudici de les demás proves que, en defensa dels seus respectius drets i interessos, puguin aportar les persones interessades.

9. *Les tasques del personal de d'inspecció inclouen també la detecció d'activitats que no han tramitat la comunicació prèvia o llicència corresponent, la comunicació a l'[Ens Local] de les possibles incidències que puguin sorgir a la via pública o a les activitats econòmiques, relacionades amb els elements d'aportació, el mobiliari de recollida, els residus aportat o abandonats o altres actes incívics. Alhora aquest personal també realitzarà un seguiment de la participació dels usuaris del servei, mitjançant treball de camp i la informació gestionada amb la plataforma TIC*

10. *L'[Ens Local] pot designar personal auxiliar dels inspectors municipals per a l'exercici de funcions de suport, gestió i col·laboració, sota la direcció i supervisió tècnica de l'inspector responsable al qual estiguin adscrits.*

8. Articles a incloure a l'ordenança fiscal

L'ordenança fiscal que regula l'aplicació de la taxa justa ha de recollir, a efectes de la protecció de dades personals:

- Quin és l'origen de les dades emprades per al càlcul de la taxa i com els interessats les poden consultar.
- De quin període són les dades emprades per a calcular la taxa.
- Com es comunicarà l'import de la taxa als subjectes passius i com podran presentar-hi al·legacions en cas que l'interessat no estigui conforme amb el càlcul.
- Què passa si un usuari es nega a emprar els elements obligatoris d'aportació de residus o els contenidors amb identificació.

A continuació es formula una proposta d’articulat que recull els aspectes mencionats:

Article [número]. Tarifes

Per conèixer la participació en la separació i la recollida selectiva dels residus, el servei de recollida disposa del nombre de lectures dels cubells de la fracció [especificar] que es buiden de cada habitatge (sistema de recollida amb cubell) o de les obertures del contenidor de la fracció [especificar] que hagi fet l’usuari amb el dispositiu facilitat per l’ajuntament (sistema de contenidor tancat amb accés exclusiu pels usuaris).

Aquestes dades són accessibles per part dels interessats mitjançant [especificar].

Per tal d’incentivar la prevenció de residus i la separació en origen, s’aplicaran les tarifes següents:

[tarifes]

Aquest còmput es realitzarà en els registres de participació des de [data] fins al [data]. Durant el període [especificar] es notificarà als subjectes passius la tarifa a aplicar, per tal que puguin presentar al·legacions, si escau.

En l’aplicació de la modulació de la tarifa per la participació en la recollida es tindran en compte les al·legacions que es puguin presentar quan estiguin expressament motivades i degudament justificades pels subjectes passius.

En el cas de que l’[Ens Local] no disposi de les dades del subjecte passiu per conèixer la participació en la recollida selectiva de tot l’any, ja sigui per causes justificades pel subjecte passiu o imputables a l’ajuntament, es comptabilitzarà de forma proporcional al temps registrat amb un mínim de [especificar] mesos. Si no es disposa d’aquest mínim de temps, s’aplicarà la tarifa [especificar].

Per poder participar en el servei de recollida és obligatori disposar del cubell amb TAG que proporciona l’[Ens Local] o de la targeta/clauer per l’obertura del contenidor tancat (segons model). En cas que el subjecte passiu es negui a recollir el cubell o utilitzar la targeta/clauer, s’aplicarà la tarifa [especificar].

**Generalitat
de Catalunya**

**Per la sostenibilitat,
sempre endavant**

